

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістр**

за спеціальністю (053) Психологія

галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології,
кандидат психологічних наук, доцент

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої
служби

____.____.2017 року, протокол № ____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінальної психології» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 053 «Психологія».

Предмет навчальної дисципліни – теоретико-методологічні проблеми кримінальної психології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: юридична психологія, теоретико-методологічні проблеми юридичної психології;

Забезпечувані дисципліни: актуальні проблеми правової психології, актуальні проблеми психології слідчої діяльності, актуальні проблеми психології судової діяльності.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Сучасний стан та проблеми кримінальної психології.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінальної психології» є формування у здобувачів системи знань щодо сучасного стану та теоретико-методологічних проблем кримінальної психології.

1.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінальної психології» реалізуються у 2 аспектах: теоретичному (оволодіння теоретико-методологічними проблемами кримінальної психології, засвоєння психологічних закономірностей протиправної поведінки, способів її аналізу та попередження) та практичному (оволодіння сучасними методами, підходами та технологіями психологічної роботи, які використовуються у кримінальній психології). Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- систематизувати понятійно-категоріальний апарат кримінальної психології;
- засвоїти методи, підходи та технології кримінальної психології;
- виробити навички застосування знань з кримінальної психології.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- теоретико-методологічні та методичні основи кримінальної психології;
- кримінально-психологічні ознаки злочину і злочинності;
- біологічні, психологічні та соціальні детермінанти злочинної поведінки;
- психологічні особливості злочинців;
- психологічні закономірності діяльності злочинних груп;
- психологію віктимології;

вміти:

- ефективно застосовувати теоретичні знання та практичні вміння;
- володіти спеціальними методами дослідження особистості та її поведінки;
- використовувати методи психологічного аналізу кримінальної психології;
- складати психологічний портрет злочинців;
- здійснювати соціально-психологічний аналіз злочинної групи.

На вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми кримінальної психології» заплановано 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Сучасний стан та проблеми кримінальної психології

Тема 1. Теоретико-методологічні проблеми кримінальної психології

Об'єкт і предмет кримінальної психології. Категоріальний апарат кримінальної психології. Методологія кримінальної психології. Теоретичні та прикладні завдання кримінальної психології. Перспективи розвитку кримінальної психології. Становлення та сучасний стан кримінальної психології. Історія розвитку кримінальної психології. Поняття та основні елементи психологічного механізму злочинної поведінки. Свідоме та несвідоме в психічній регуляції злочинної поведінки. Регуляція злочинної поведінки: інтелектуальна, емоційна, імпульсивна. Загальна характеристика цілей злочину. Детермінанти злочинної поведінки.

Тема 2. Психологія злочинця

Поняття та методологія психологічного генезису злочину. Злочинець як аномальна особистість. Психологічні особливості особистості злочинців. Психологія злочину. Криміногенний комплекс особистості. Кримінальний професіоналізм. Психологічна структура криміногенної схильності особистості. Психологічні підходи до типології злочинних особистостей. Психологічне портретування в системі психолого-юридичних понять. Загальне поняття психологічного профілю. Методика складання психологічного профілю. Індуктивний та дедуктивний криміналістичний профіль. Практичне значення психологічного портретування в юридичній практиці.

Тема 3. Психологія організованої злочинності

Злочинні групи як об'єкт кримінальної психології. Психологічні особливості передкримінальних груп. Психологічна характеристика злочинних груп. Типи злочинних формувань. Психологія злочинності неповнолітніх. Профілактика злочинності неповнолітніх. Психологічна характеристика кримінальної субкультури. Норми поведінки в кримінальній субкультурі. Стратифікація злочинців за канонами кримінальної субкультури. Психологічний аналіз жаргону. Психологічний аналіз татуювань.

Тема 4. Психологія жертви злочину

Виникнення та розвиток віктимології. Поняття і предмет віктимології. Завдання і практичне значення віктимології. Поняття та структура жертви злочину. Класифікація і типологія жертв злочинів. Поведінка потерпілого від злочину та її характеристика. Поняття та ознаки віктимності. Рівні та види віктимності. Кількісні та якісні характеристики віктимізації. Сучасний стан віктимізації в Україні. Поняття детермінації віктимної поведінки. Механізм індивідуальної віктимної поведінки та його елементи. Поняття і система віктимологічної профілактики. Віктимологічна профілактика окремих видів злочинів.